

Socialtjänsten Skäggetorp

Förslag till social- och omsorgsnämndens beslut

1. Informationen noteras.

Ärende

Social- och omsorgsnämnden delges information om bakgrund och ekonomiska förutsättningar för etablering av lokal socialtjänst i stadsdelen Skäggetorp.

Den lokala socialtjänsten i Skäggetorp ska bli en gemensam verksamhet för Leanlink och Social- och omsorgsförvaltningen (SOF) som ska arbeta både med myndighetsutövning och sociala stödinsatser för barn, unga och deras familjer i stadsdelen Skäggetorp.

Etableringen av en sammanhållen och lokal socialtjänst i Skäggetorp grundar sig på resultat och erfarenheter från Barn och unga genomlysningen, områdesbaserad socialtjänst och ligger i linje med strategiska förvaltningsövergripande uppdrag och omställningen till nära vård och omsorg.

Under 2021-2023 kan verksamheten delvis finansieras av de statsbidrag som riktar sig till särskilt utsatta områden där Skäggetorp inräknas, men resurser kommer även omfördelas från ordinarie verksamhet på såväl Social- och omsorgsförvaltningen som på Leanlink. Från och med 2024 finns inga statsbidrag riktade till Skäggetorp och därmed behöver fortsatt finansiering tas med i planeringen inför 2024 års budget.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Socialtjänst Skäggetorp information, 2022-03-21

Bakgrund

Social- och omsorgsnämnden har som indikator och mål att flytta ut socialtjänsten i områdena. Social- och omsorgsförvaltningen verkställer den politiska viljeinriktningen genom att flytta ut socialtjänsten i Skäggetorp, som kommer att bestå av både myndighet och utförare. Uppdraget är att med nya arbets sätt, tillsammans med medborgarna och genom tidiga och förebyggande insatser förhindra att barn och unga hamnar i kriminalitet och utanförskap.

Fördelarna med en fysisk närhet till Socialtjänsten grundar sig i antagandet att närhet till boende i området samt till behov, utmaningar och samarbetspartners ökar socialtjänstens kunskaper och möjligheter att utveckla nya arbets sätt utifrån ett helhetsperspektiv. Bakgrunden till uppdraget bygger på och motiveras av flera olika sammanfallande orsaker, erfarenheter och förutsättningar som beskrivs kort nedan:

Genomlysningen barn och unga

Under våren 2021 genomfördes en genomlysning av sociala insatser för barn och unga. Syftet med genomlysningen var att åskådliggöra effekten av socialtjänstens insatser för att utifrån det kunna föreslå åtgärder för att förebygga och minska behov av mer ingripande insatser framåt.

Några av de resultat som framkom av genomlysningen var:

- Insatser i serviceärenden är mer framgångsrika än i biståndsärenden
- De tyngst belastade kostnaderna utgörs av HVB-placeringar
- Det inkommer färre orosanmälningar från allmänheten i utsatta områden
- Det är vanligast att placerade barn bor i Ryd eller Skäggetorp
- 37 % av de placerade barnen har ej prövat öppenvård innan placering
- I 30 % ser vi att behov till insats finns men att samtycke ej ges. Framst pojkar med utomnordiskt ursprung vilket beror på att familjen inte lämnar sitt samtycke. (Nationella studier)
- Antalet anmälningar ökar och för att möta en ökad efterfrågan behövs mer resurser

Utifrån att genomlysningen visar att det är flest barn från Skäggetorp som är placerade utanför hemmet, samt att antalet orosanmälningar kring dessa barn är låg i relation till antalet barn bosatta i områdena indikerar att förtroende och tillit till samhällets stödstrukturer är låg och att socialtjänsten idag inte når ungdomar och familjer med det tidiga stöd som behövs för att undvika större och mer omfattande problematik och åtgärder.

Utifrån framkomna resultat i genomlysningen föreslås att skapa en verksamhet i Skäggetorp som bygger på de erfarenheter av olika projekt och studier som Linköpings socialtjänst under åren deltagit i som familjer i socialtjänst, Life-projektet och socialt områdesarbete och använda verksamheten i Skäggetorp

som ett innovationslabb för att möta social utsatthet på nya och förhoppningsvis mer effektiva sätt.

Nära vård och omsorg

För att hälso- och sjukvården och den kommunala vård- och omsorgen ska vara fortsatt effektiv och av hög kvalitet, och kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs en omställning i hela vårdkedjan. Det pågår därför en omställning nationellt till vad som benämns nära vård och omsorg.

Kärnan i nära vård och omsorg är ett personcentrerat arbetssätt som utgår från individens behov och förutsättningar. Det innebär att se, involvera och anpassa insatserna efter vad som är viktigt för just den personen.

SKR beskriver en god och nära vård som följer:

- Utgår från individuella förutsättningar och behov.
- Bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv.
- Bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit
- Från reaktiv - till proaktiv och hälsofrämjande
- Hälsofrämjande, förebyggande och proaktiva insatser är det mest hållbara arbetssättet.
- Skapa förutsättningar för självständighet och livskvalitet.
- Skapa förutsättningar för jämlik hälsa.

En omställning till nära vård innebär ett förändrat förhållningssätt, där det sker en förflyttning i sättet att arbeta. Fokus skiftas från organisation till person och relation och från att individer är passiva mottagare av vård och omsorg till att de är aktiva medskapare. I dessa fokusförflyttningar finns starka kopplingar till arbetet med en Nära socialtjänst där tillgänglighet och förståelse för individens lokala kontext och möjlighet att arbeta förebyggande ligger väl i linje med omställningen till Nära vård och omsorg.

Förvaltningsövergripande strategiskt uppdrag

Förvaltningarna i Linköping har fått ett gemensamt strategiskt uppdrag att till 2022 ska alla vidta åtgärder för barn och unga i syfte att skapa helhet och sammanhang så att alla barn och unga ges förutsättningar att nå en gymnasieexamen. Arbetet ska kännetecknas av tidiga samordnade insatser, anpassade efter barnets och den unges behov, i syfte att främja integration och förhindra utanförskap.

En nära socialtjänst i Skäggetorp bedöms skapa bättre förutsättningar till att arbeta med tidiga och samordnade insatser i ett område där förutsättningarna för att klara gymnaseexamen kraftigt behöver förbättras.

Åtgärdsplan mot segregation

I december 2020 beslutade kommundirektören att fastställa "Åtgärdsplan mot segregation". Åtgärdsplanen är framtagen i samverkan med samtliga

förvaltningar i Linköping. Åtgärdsplanen består av 60 olika åtgärder. Respektive åtgärd har en utsedd förvaltning som ansvarig för åtgärden/aktiviteterna. En stor andel av åtgärderna förutsätter samverkan mellan förvaltningarna. Social- och omsorgsförvaltningen är ansvarig för tre av åtgärderna. En av åtgärderna har varit att bilda Områdesteam i de tre stadsdelarna Berga, Ryd och Skäggetorp, med var sitt geografiskt upptagningsområde.

Områdesbaserad socialtjänst och områdesteam

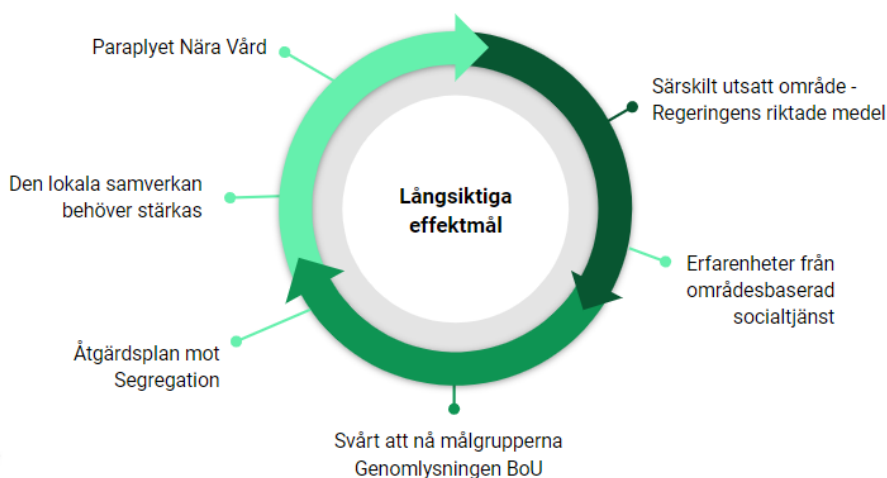
Det pågår sedan 2017 en områdesbaserad socialtjänst i Berga och Lambohov och hösten 2021 startades områdesteam i Berga, Ryd och Skäggetorp som syftar till att utveckla och förbättra sociala insatser genom att flytta verksamhet närmare invånare i olika stadsdelar.

Utgångspunkt och antagande är att sociala verksamheter som placeras geografiskt närmare invånarna på ett bättre sätt kan fånga invånarnas behov av stöd genom att professionella får en bättre kunskap om deras livssituation. Vidare antas fysisk närhet i området kunna öka benägenheten att söka stöd i ett tidigt skede utifrån högre tillgänglighet och möjligheter till samverkan med andra aktörer i området så som t.ex. skola, förskola, barnhälsovård och civilsamhälle.

Statsbidrag riktade till särskilt utsatta områden 2021-2023

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att administrera och fördela medel för att följa och möjliggöra sociala insatser för barn och unga i utsatta områden i syfte att minska risken för barn och unga att dras in i eller på andra sätt drabbas av kriminalitet. Dessa medel är riktade till de områden som bedöms som särskilt utsatta. I Sverige finnas 60 områden som i varierande grad är att betrakta som utsatta. Av dessa bedöms 22 som särskilt utsatta, varav Skäggetorp i Linköping är ett av dessa. Medel finns att söka under perioden 2021-2023.

Bilden nedan illustrerar hur olika orsaker och pågående projekt och överenskommelser motiverar en lokal socialtjänstverksamhet i Skäggetorp.

Organisering av etablering av verksamheten

Projektorganisation

Etableringen av verksamheten bedrivs genom en projektorganisation med tillsatt projektledare. Aktiviteter som bedrivs i projektform eller inom ramen för ordinarie linjeverksamhet går dock in i varandra och går till viss del inte att särskilja.

Styrgrupp är densamma som styrgrupp Barn och unga och består av förvaltningsdirektörerna för Kultur och Fritid, Social- och omsorgsförvaltningen, Utbildning och Leanlink. Ledningsgruppen är den samma som Barn och unga Ledningsgrupp med representation från ovan nämnda förvaltningar. I övrigt består projektgrupp av representanter från olika förvaltningar och arbetar med fördelade uppdrag. Verksamhetschef för Råd och Stöd och enhetschef från Social- och omsorgsförvaltningen arbetar tillsammans med projektledaren intensivt med planering och utformning av verksamheten. FoU Centrum för vård, omsorg och socialt arbete (FoU) ansvarar för områdesanalys, uppföljning och utvärdering av projektet och har en aktiv roll från start.

Effektmål/syfte med projektet

- ökad samverkan och samsyn i arbetssätt gällande tidiga och förebyggande insatser mellan berörda förvaltningar
- ökade förutsättningar att gemensamt över förvaltningsgränser möta medborgare genom en gemensam fysisk lokalisering

- tydligare gemensam kunskapskapital för alla berörda förvaltningar gällande nuläge samt gemensamma strategier för barn och unga i området

Projektmål

1. Upprätta ny enhet som fysiskt placeras i Skäggetorp.

Enheten bemannas med personal från SOF och Leanlink. Enhetens uppdrag och arbetssätt utvecklas och bedrivs i samverkan med befintliga och nya samverkanspartners såsom skola, polis, hyresvärdar, kultur- och fritid och föreningsliv. Enhetens kommande arbete synkroniseras med övriga satsningar riktade mot trygghetsskapande åtgärder, utanförskap och kriminalitet.

2. Genomföra områdesanalys (FoU)

Områdesanalysen ska bidra med forskningsbaserat kunskapsunderlag för en ny handlingsstrategi avseende exempelvis gemensam behovs- och problemanalys som delas av områdesaktörer, befintliga insatser på individ, grupp och områdesnivå. Innovationsstödet kan/ska fungera som handledning och stöd till den nybildade enheten.

3. Definiera och utveckla variabler och utfallsmått som ska följas under hela utvecklingsarbetet (3år, FoU)

Exempel på faktorer (oberoende variabler) att följa är graden och typ av samverkan, förekomst av förebyggande insatser, balans mellan insatser på individ, grupp och områdesnivå, förnyelse av arbetssätt/metoder, delaktighet från medborgare/civilsamhälle.

Exempel på utfallsmått är olika socioekonomiska faktorer, skolnärvaro/resultat, behovet av individuellt stöd, nivå av kriminalitet/anmäld brottslighet samt försök till operationalisering av goda livsvillkor.

Ekonomiska konsekvenser

Verksamheten planeras att finansieras delvis av statsbidrag, delvis av medel genom utökad budgetram för trygghetsskapande insatser samt genom omfördelning av befintliga resurser

Aktuellt statsbidrag gäller sociala insatser i utsatta områden. Syftet med statsbidraget är att minska risken för att barn och unga dras in i eller på andra sätt drabbas av kriminalitet.

Medlen är avsedda för att utveckla samverkan mellan aktörer i lokalsamhället såsom socialtjänst, polis och skola. Medlen kan även användas för att förstärka och komplettera kommunens brottsförebyggande arbete, öka tillgängligheten i socialtjänstens verksamheter gentemot barn och unga. Statsbidrag kan även främja eller förstärka befintlig verksamhet och bidra till en mer strukturerad samverkan på individnivå.

Statsbidraget söks per år och för 2022 har social och omsorgsförvaltningen rekviderat 6 979 940kr. Liknande summa planeras att rekvideras för 2023. Social- och omsorgsförvaltningen har för 2021 erhållit 5 866 000kr som finansierat bl.a. tjänster för projektledare, del av arbetstid för kommande verksamhetschefer och beställning av områdesanalys från FoU.

Från och med 2024 kommer verksamheten fullt ut att behöva finansieras inom ramen för social- och omsorgsnämndens budget.

Kommunala mål

- Ett attraktivt och tryggt Linköping
- Valfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum
- Effektiv organisation med goda resultat

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Det finns en del utmaningar kopplat till jämställdhet i Skäggetorp som bl. a. framkommer i genomlysningen barn och unga som visar på att socialtjänsten i lägre grad når pojkar med frivilla insatser. Den nya verksamheten i form av en sammanhållen lokal socialtjänst förväntas medföra positiva effekter ur ett jämställdhetsperspektiv till följd av ökad tillgänglighet och samverkan i området.

Samråd

Utifrån att styrgrupp för projektet är direktörerna sker en kontinuerlig dialog och diskussion om verksamhetens utformning och hur samverkan ska ske i Skäggetorp och kring uppdraget framöver.

Uppföljning och utvärdering

FoU kommer att ansvara för uppföljning och utvärdering av verksamheten och inom ramen för det uppdraget ingår även att göra en omvärldsanalys och hitta en struktur för kunskapsstöd till de som arbetar inom verksamheten.

Planering är att utvärdering och uppföljning av verksamheten ska ske interaktivt och löpande så att resultat kan återkopplas till verksamheten och bidra till dess utveckling.

FoU kommer att ta sig an arbetet på följande sätt:

1. Beskriva bakgrund till satsningen
2. Genomgång av centrala "begrepp" och aspekter (forskningsanknytning) ex. område, socialt områdesarbete, samverkan, förebyggande sociala insatser, evidens i sammanhanget.
3. Genomförande av Områdesanalys.

Denna analys ska enligt projektplanen ligga till grund för fortsatt planering och design av socialt områdesarbete (i vid mening). Vilka är att betrakta som centrala aspekter i en områdesanalys, ex demografiska och socioekonomiska faktorer, problem och behovsanalys, existerande sociala och andra insatser, förekomst insatser på individ, grupp och områdesnivå, förekomst av uppföljning/utvärdering dvs vad vet aktörerna om utfallet av sina insatser, förekomst av klient/brukar/boende inflytande. Här bör vi titta på CTC modellen (används i Malmö) hur den kan bidra.

4. Med utgångspunkt i områdesanalysen föreslå mål, preliminära utfallsmått, strategier, organisering och arbetsformer för det sociala områdesarbetet. Detta sker i samspel med involverade aktörer.
5. Utformning av plan för FoU-baserad utvärdering och uppföljning av det sociala områdesarbetet i Skäggetorp med koppling till den nationella brottsförebyggande satsningen på vissa utsatta områden.
6. Ta fram förslag på löpande kunskapsstöd för utvecklingsprocessen. Kan vara seminarier, läslistor, handledning för att utveckla och träna nya arbetsätt etc

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information är påkallad.

Social- och omsorgsförvaltningen

Linda Ljungqvist, Social- och
Omsorgsdirektör

Beslutet skickas till:
Sonja Erlandsson, Leanlink,
Utförardirektör

Carin Nilsson, Leanlink,
Affärsområdeschef Råd och Stöd